

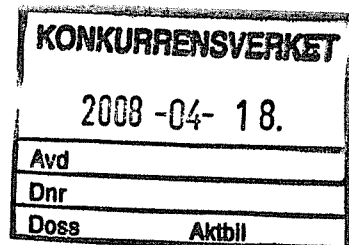
**LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN**

DOM
2008-04-17
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
6615-08
Rotel 227

SÖKANDE

Val Val Städservice AB, 556744-4509
Nordhemsgatan 67
413 09 Göteborg

MOTPART

Tullverket
Huvudkontoret
Box 12854
112 98 STOCKHOLM

SAKEN

Överprövning enligt lagen (1992:1528) om offentlig upphandling - LOU

DOMSLUT

Länsrätten avslår Val Val Städservice AB:s ansökan om överprövning

Länsrätten upphäver det interimistiska beslutet av den 28 mars 2008.

Dok.Id 323332

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: lansrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND OCH YRKANDEN M. M.

Tullverket har genomfört en upphandling avseende städtjänster för Tullverkets lokaler på Spannmålgatan 19 i Göteborg, diarienummer TV3-2207-283. Upphandlingen har genomförts som en öppen upphandling enligt 5 kap. LOU. Femton anbud inkom under anbudstiden, varav ett från Val Val Städservice AB (VVS) och ett från Sodexho AB. Enligt tilldelningsmeddelande av den 19 mars 2008 utsågs Sodexho AB till vinnande leverantör i upphandlingen. Som skäl för beslutet angavs bl.a. följande. Vid genomgång av anbuden har det framkommit att VVS inte uppfyllt samtliga ställda skalkrav. Av de sex anbud som utvärderats har Sodexho AB lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet

VVS ansöker om överprövning av upphandlingen. Bolaget yrkar i första hand att länsrätten ska förordna att upphandlingen ska rättas på så vis att Tullverket ska företa en ny prövning av anbuden och anbudsgivarna och att VVS anbud då ska tas upp till prövning. I andra hand yrkar bolaget att länsrätten ska förordna att upphandlingen ska göras om. VVS yrkar även att länsrätten skall fatta ett interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får slutföras innan något annat har beslutats. Bolaget anför bl.a. följande till stöd för sin talan. I Tullverkets tilldelningsmeddelande har det vid VVS anbud antecknats "ej OK" vid rubriken "Anbudets giltighet och form". I vilket avseende Tullverket funnit VVS anbud bristfälligt framgår emellertid inte. VVS anbud uppfyller samtliga i förfrågningsunderlaget uppställda krav beträffande giltighet och form. Anbudet är underskrivet av bolagets företrädare, giltighetstiden för anbudet anges tydligt, kontaktperson är angiven och samtliga efterfrågade kontaktuppgifter finns med i anbudet. Således kan inte Tullverket på denna grund förkasta VVS anbud. VVS ifrågasätter varför Tullverket i tilldelningsmeddelandet antecknat "ej OK" vid rubriken "Gemensamt anbud". VVS har lämnat anbud för eget utförande varför denna rubrik inte är aktuell för VVS. Inte heller på denna grund kan Tullverket

förkasta VVS anbud. Vidare har Tullverket i förfrågningsunderlaget angett att minst två referensuppdrag skall lämnas. Syftet med detta skall-krav är att säkerställa att anbudsgivaren är verksam inom efterfrågat område. VVS har i sitt inlämnade anbud angett två referenser. Det framgår av förfrågningsunderlaget att det utöver angivandet av referensuppdrag även ska framgå uppdragens omfattning, karaktär, tidsperiod och beställare samt kontaktuppgifter till beställaren. VVS medger att uppdragens omfattning och karaktär inte angetts i anbudet men menar att dessa upplysningar inte har någon självständig betydelse utan endast utgör bevisning för att anbudsgivaren är lämpad och har tillräcklig kompetens för uppdraget. Enbart det förhållandet att omfattningen och uppdragets karaktär inte angivits är inte tillräckligt för att förkasta VVS anbud. Vidare är VVS pris lägre än det som Sodexo AB har lämnat. Det är därför inte osannolikt att VVS skulle ha nått högst slutpoäng om hänsyn tagits till deras anbud vid utvärderingen.

Länsrätten beslutade den 28 mars 2008 att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats.

Tullverket bestrider Bolagets yrkanden och yrkar att framställningen med ansökan om åtgärder skall avslås. I huvudsak anför Tullverket följande. Tullverket har i tilldelningsmeddelandet angett att Bolaget inte uppfyllt tre av upphandlingens ställda skall-krav. Det räcker att ett anbud inte uppfyller ett skall-krav för att den upphandlande enheten ska utesluta en anbudsgivare. Beträffande det första kravet, anbudets giltighet och form, medger Tullverket att de missat att Bolagets anbud uppfyller detta skall-krav. Det andra kravet på gemensamt anbud är inte aktuellt för Bolaget. Båda dessa krav är därmed uppfyllda. Angående det tredje underkända kravet, referensuppdrag vidhåller Tullverket att Bolaget inte uppfyller detta. Bolaget har inte angett uppdragens omfattning och karaktär eller tidsperiod för uppdragen vilket innebär att Tullverket inte kan avgöra om uppdragen är av liknande omfattning som förevarande upphandling eller när i tiden dessa uppdrag genom-

förts. Bolagets anbud brister således i uppfyllandet av skall-kravet avseende referensuppdrag och skall således förkastas. Tullverket har därför förfarit korrekt då de förkastat Bolagets anbud. För det fall att Tullverket hade godkänt Bolagets anbud skulle Tullverket ha brutit mot upphandlingsreglerna och de principer som styr offentlig upphandling.

VVS har i yttrande av den 7 april 2008 utvecklat sin talan och anför bl.a. följande. Det framgår nu efter Tullverkets yttrande att VVS anbud förkastats enbart på den grunden att VVS inte har uppgett referensuppdragens omfattning och karaktär samt tidsperiod. Anbud får endast förkastas med stöd av 1 kap. 17 § p 6 LOU om leverantör har underlåtit att lämna efterfrågade uppgifter i något väsentligt hänseende. Av de uppgifter som VVS lämnat i sitt anbud om dess verksamhet, kompetens hos personal och bolagets historik måste det ha stått klart för Tullverket att VVS är verksam inom branschen och har god erfarenhet av lokalvård genom liknande uppdrag. I sammanhanget kan det ifrågasättas i hur stor utsträckning "liknande" städuppdrag skiljer sig från varandra om inte speciella omständigheter föranleder särskilda moment, teknik, redskap eller dylikt. Av förfrågningsunderlaget framgår inte att särskild kunskap eller erfarenhet utöver vad som i allmänhet kan krävas för utförande av ett städuppdrag efterfrågas av Tullverket. Kravet på referensuppdrag är närmast att likna en ordningsregel som tillkommit för att säkra bevis för att skall-kravet är uppfyllt. Beträffande VVS anbud är skall-kravet avseende erfarenhet och verksamhet uppfyllt eftersom dessa uppgifter har lämnats i Bolagets anbud. I vart fall har dessa uppgifter tillsammans med angivna referensuppdrag inneburit tillräckliga bevis för att skall-kraven är uppfyllda genom att Tullverket har haft möjlighet att kontrollera det som i förfrågningsunderlaget anges vara syftet med referenserna. VVS hänvisar här till Kammarrätten i Stockholms dom i mål 3950-2002 samt länsrätten i Uppsalas dom i mål 510-02 vilka utvisar att brister i anbud avseende referensuppdrag inte har ansetts vara en sådan väsentlig avvikelse som ska föranleda att anbud förkastas.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 4 § LOU gäller följande. Upphandling skall göras med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföras affärsmässigt. Anbudsgivare, anbudssökande och anbud skall behandlas utan ovidkommande hänsyn.

I 1 kap. 17 § samma lag föreskrivs bl.a. följande. En leverantör kan uteslutas från deltagande i upphandling om han

1. är i konkurs eller likvidation, är under tvångsförvaltning eller är föremål för ackord eller tills vidare har inställt sina betalningar eller är underkastad näringsförbud,
2. är föremål för ansökan om konkurs, tvångslikvidation, tvångsförvaltning, ackord eller annat liknande förfarande,
3. är dömd för brott avseende yrkesutövningen enligt lagakraftvunnen dom,
4. har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen och den upphandlande enheten kan visa detta,
5. inte har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i det egna landet eller i det land där upphandlingen sker, eller
6. i något väsentligt hänseende har låtit bli att lämna begärda upplysningar eller lämnat felaktiga upplysningar som begärts med stöd av denna paragraf eller 18 §.

Enheten får begära att en leverantör visar att det inte finns någon grund för att utesluta honom med stöd av första stycket 1-3 eller 5.

I 1 kap. 20 a § samma lag anges att vid upphandling enligt 2, 3 eller 5 kap. skall den upphandlande enheten, innan den börjar pröva anbudet, pröva om anbudsgivarna eller anbudssökandena uppfyller de krav som ställts upp på leverantören.

Av 7 kap. 2 § första stycket, samma lag, framgår att om den upphandlande enheten har brutit mot 1 kap. 4 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, skall rätten besluta att upphandlingen skall göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Utredningen i målet

Under punkt 2 "Krav på anbudsgivare" i förfrågningsunderlaget anges under underrubriken "Referensuppdrag" följande:

För att säkerställa att anbudsgivaren är verksam inom efterfrågat område, ska referensuppdrag lämnas. Anbudsgivaren ska ange minst två (2) referensuppdrag som avser uppdrag av liknande omfattning genomförda de senaste tre (3) åren.

Följande ska framgå:

- Uppdragets omfattning och karaktär
- Tidsperiod
- Beställare samt kontaktperson och telefonnummer

Referensuppdragen ska visa god erfarenhet av lokalvård av samma typ och omfattning som efterfrågas i detta uppdrag.

I VVS anbud är två kundreferenser angivna med kontaktuppgifter till ansvarig person.

Länsrättens bedömning

VVS har i sin ansökan om överprövning anfört att de uppfyller samtliga de i förfrågningsunderlaget uppställda skall-kraven. VVS har vidare anfört att Tullverket inte kan förkasta deras anbud med stöd av 1 kap. 17 § LOU då det krävs att leverantören har underlåtit att lämna uppgifter i väsentligt hänseende, vilket inte är fallet enligt VVS.

Av ett förfrågningsunderlag ska det framgå vilka krav som måste uppfyllas för att ett anbud ska kunna antas. Prövning av anbud ska göras i två separata faser som inte får sammanblandas (se EG-domstolens dom i mål 31/87 "Beentjes"). Den första fasen avser de krav (skall-krav) som en upphandlande enhet ställer på anbudsgivaren och benämns kvalificeringsfasen, dessa krav är inte möjliga att uppfylla i lägre eller högre grad utan är av den art att de endast kan uppfyllas helt eller inte alls. Den andra fasen avser de krav (bör-krav) som ställs på föremålet för upphandlingen och är den fas då själva utvärderingen av anbuden sker. För det fall ett anbud inte uppfyller ett eller flera skall-krav ska anbudet förkastas och får inte utvärderas. Ett godtagande av ett anbud som inte uppfyller ett eller flera skall-krav skulle innebära att leverantörerna särbehandlades och således att principen om lika-behandling inte upprätthölls. LOU ger inte närmare besked om vilka krav som får ställas i de två faserna eller hur dessa ska vara utformade. En upphandlande enhet har därmed frihet att utefter föremålet för upphandling avgöra vilka krav de anser relevanta och viktiga. Denna frihet begränsas av

de i 1 kap. 4 § LOU uppställda kravet på affärsmässighet, detta begrepp innefattar bl.a. principerna om proportionalitet, transparens och likabehandling. Vidare ska krav som ställs vara klara och tydligt utformade så att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare kan tolka kraven på samma sätt.

I förevarande fall hör kraven under rubriken "Referensuppdrag" till de krav som ställts på anbudsgivaren och avser således kvalificeringsfasen. Kraven är klart och tydligt utformade och kan inte missförstås. VVS har av vad som framkommit i utredningen inte angett uppdragens omfattning och karaktär eller tidsperiod. Tullverket har därför förfarit korrekt när de förkastat VVS anbud. Mot bakgrund av ovanstående ska VVS ansökan om ingripande enligt LOU avslås och det interimistiska beslutet skall upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A)

Eva Pedersen

Rådman

Föredragande har varit Helena Henriksson

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

